

PRODUKTY ZABEZPIECZAJĄCE RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Materiał informacyjny dla klientów

Produkty zabezpieczające ryzyko stopy procentowej są najczęściej skierowane do klientów, którzy:

- finansują swoją działalność na rynku krajowym
- finansują działalność poprzez emisję obligacji lub kredyt w walutach obcych
- zabezpieczają swoje aktywa

Pierwsza kategoria klientów staje przed koniecznością zarządzania i kontrolowania ryzyka stopy procentowej (indeksu), druga – ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego, zgodnie z ustalonym długoterminowym harmonogramem przepływów finansowych, trzecia – przed koniecznością zabezpieczenia wielkości wpływów odsetkowych.

Zabezpieczenie ryzyka dla strony aktywnej i pasywnej bilansu może być efektywniejsze dzięki produktom, które odpowiednio chronią przed wzrostem, jak i spadkiem stóp procentowych.

Jak zabezpieczyć ryzyko stopy procentowej?

Transakcja typu 1

Najbardziej popularnym rodzajem transakcji zabezpieczającej jest umowa pomiędzy klientem a bankiem dotycząca wymiany strumienia płatności odsetkowych (dla więcej niż jednego okresu) w odniesieniu do nominalu kredytu lub inwestycji. W myśl takiej umowy, jedna ze stron przekazuje drugiej odsetki oparte na stopie zmiennej (indeks), a w zamian otrzymuje odsetki oparte na stopie stałej. Wielkość tej stopy zależy od bieżącej sytuacji na rynku stopy procentowej oraz oczekiwań co do przyszłej ewolucji krzywej dochodowości.

Charakterystyka transakcji

- bezwarunkowa – do czasu jej zakończenia obie strony mają obowiązek dokonać wymian, bez względu na warunki panujące na rynku
- może służyć zarówno do zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej (wahań indeksu) wynikającego z finansowania/inwestowania w PLN jak i finansowania/inwestowania w waluty obce
- nie wymaga wymiany kapitału początkowego, o ile obydwa strumienie odsetkowe są wyrażone w tej samej walucie; przy takim założeniu przepływy w dniach rozliczenia są zwykle porównywane, a rozliczenie następuje w kwocie netto
- zbywalna, przy czym cena zbycia zależy od kwotowań dostępnych na rynku w danym momencie

Transakcja typu 2

Jeżeli waluta finansowania/inwestowania nie pokrywa się z walutą w jakiej klient otrzymuje większość swoich wpływów, może zdecydować się na drugi typ transakcji. W tym przypadku strumienie płatności odsetkowych są kalkulowane w odniesieniu do nominalu wyrażonego w obu walutach po kursie ustalonym w momencie zawierania transakcji i niezmiennym przez cały czas życia transakcji. W myśl takiej umowy, obie strony mogą przekazywać sobie odsetki oparte na stopie zmiennej (indeks odpowiedni dla danej waluty), przy czym jedna dokonuje wpłat w walucie obcej, a druga w walucie krajowej – w odpowiedniej proporcji do nominalu wyrażonego w tych walutach.

Innym wariantem opisywanej transakcji może być zamiana odsetek opartych na stopie zmiennej (indeks) dla jednej waluty w zamian za odsetki oparte na stopie stałej dla drugiej waluty, bądź też wymiana stałych kwot w obu walutach (będących odpowiednikiem odsetek opartych na stałej stopie procentowej).

Wielkość stałej stopy lub korekty (spreadu) aplikowanej do stopy zmiennej w jednej z walut zależy od bieżącej sytuacji na rynku stopy procentowej oraz oczekiwań co do przyszłej ewolucji krzywej dochodowości, a także od kwotowań terminowych kursów walutowych.

Charakterystyka transakcji

- bezwarunkowa – obie strony mają obowiązek dokonać wymian, bez względu na warunki panujące na rynku
- obliguje do wymiany kapitału, jako że ten typ transakcji odpowiada sytuacji, w której jej uczestnicy wymieniliby się długiem
- zbywalna, przy czym cena zbycia zależy od kwotowań dostępnych na rynku w danym momencie

Transakcja typu 3

Kolejnym rodzajem transakcji zabezpieczającej jest umowa pomiędzy klientem a bankiem dotycząca ustalenia stałej stopy procentowej dla pojedynczego okresu odsetkowego, rozpoczynającego się w przyszłości. Wielkość tej stopy zależy od bieżącej sytuacji na rynku stopy procentowej oraz oczekiwań co do przyszłej ewolucji krzywej dochodowości. Rozliczenie następuje poprzez przekazanie przez klienta bankowi lub vice versa, kwoty stanowiącej różnicę pomiędzy odsetkami obliczonymi w oparciu o stałą stopę a tymi obliczonymi w oparciu o stopę zmienną (indeks) w odniesieniu do umówionego wcześniej nominalu transakcji (który nie jest przekazywany).

Charakterystyka transakcji

- bezwarunkowa – obie strony mają obowiązek dokonać rozliczenia, bez względu na warunki panujące na rynku
- zbywalna, przy czym cena zbycia zależy od kwotowań dostępnych na rynku w danym momencie

Transakcja typu 4

Jeszcze inny rodzaj transakcji zabezpieczającej cechuje się tym, że przyszła wymiana strumieni odsetkowych nie jest zobowiązaniem, lecz prawem jakie klient może nabyć i zapewnić sobie tym samym ograniczenie ryzyka stopy procentowej dla przepływów finansowych w przyszłości. Równocześnie może odnosić korzyści z pozytywnej ewolucji zmiennych stóp procentowych (indeksu). Kupujący prawo w takiej transakcji ponosi zatem koszt-wydatek w momencie jej zawarcia. Koszt stanowi frakcję kwoty nominalnej transakcji i zależy od bieżących warunków na rynku stóp procentowych, potencjalnych zmian krzywej dochodowości w przyszłości, a także od prawdopodobieństwa, z jakim transakcja będzie zrealizowana w kolejnych datach płatności odsetkowych. Koszt zakupu zabezpieczenia to maksymalny koszt klienta.

Tego typu transakcja jest standardowo rozliczana poprzez dostarczenie różnicy odsetek obliczonych według zakontraktowanej stałej stopy, a odsetek obliczonych na podstawie stopy zmiennej (indeksu), gdy ten przekroczy poziom tej stałej stopy – czyli teoretycznie narazi nabywcę na straty.

Charakterystyka transakcji

- zbywalna, przy czym sprzedawca przyjmuje na siebie pełne ryzyko, a jego jedynym wynagrodzeniem za zarządzanie tym ryzykiem jest zapłata przez kupującego określonej kwoty przy zawarciu transakcji
- koszt zabezpieczenia jest znany z góry i nie ulega zmianom w czasie życia zabezpieczenia
- hedge może dotyczyć płatności kuponowych przez cały okres finansowania/inwestowania albo pokrywać się tylko z kilkoma terminami

Produkty zabezpieczające ryzyko stopy procentowej – korzyści dla klienta

- zabezpieczenie przed wzrostem stóp procentowych powyżej stopy kontraktu
- zabezpieczenie przed spadkiem stóp procentowych poniżej stopy kontraktu
- zabezpieczenie przed niedopasowaniem w walutach wpływów i wydatków
- skuteczne zarządzanie bilansem przedsiębiorstwa
- korzystne ujęcie w rachunku wyników
- ograniczenie kosztu zabezpieczenia do kwoty zapłaconej w dniu zawarcia transakcji
- możliwość przedterminowego rozwiązania/rozliczenia transakcji
- z góry znany koszt zabezpieczenia
- elastyczność rozliczenia transakcji (w niektórych przypadkach)

Zastrzeżenia prawne

Prezentowany materiał, przygotowany przez Credit Agricole Bank Polska S.A., ma charakter wyłącznie informacyjny. Nie stanowi oferty banku do zawarcia transakcji na jakimkolwiek instrumencie finansowym, ani rekomendacji czy zobowiązania do jej zawarcia w przyszłości, ani też porady inwestycyjnej. Bank nie świadczy usług doradztwa prawnego, podatkowego czy rachunkowego. Instrumenty finansowe nie są przeznaczone do celów spekulacyjnych, a zawarcie transakcji na instrumencie finansowym powinno być związane z prowadzoną przez klienta działalnością i mieć charakter zabezpieczający. Instrumentom finansowym towarzyszą m.in. ryzyko rynkowe, kredytowe, prawne, regulacyjne, płynności, podatkowe, operacyjne czy rachunkowe. Decydując się na zawarcie transakcji na instrumencie finansowym, klient polega wyłącznie na własnej ocenie lub doradców niezależnych od Credit Agricole Bank Polska S.A.

Credit Agricole Bank Polska S.A. z siedzibą we Wrocławiu, 54-202 Wrocław, ul. Legnicka 48 bud. C-D, wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS: 0000039887, Sąd rejestrowy: Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, Kapitał zakładowy: 1.023.607.600,00 (słownie: jeden miliard dwadzieścia trzy miliony sześćset siedem tysięcy sześćset złotych) w całości wpłacony, NIP: 657-008-22-74, Regon: 290513140.